

Toelichting

Ik kreeg de inspiratie voor het schrijven van dit werk uit het boek "Trollvinter" (Betoverde winter) van de Zweeds-Finse schrijfster Tove Jansson. Het boek beschrijft hoe de Trollen (kleine, groteske sprookjeswezens met bijna-menselijke eigenschappen die vaak in Scandinavische volksverhalen voorkomen) proberen te overleven in de onherbergzame poolwinter en hoe zij op de natuur om hun heen en op elkaar reageren. De muziek volgt niet letterlijk de verhaallijn van het boek, maar geeft eerder de sfeer en de natuur weer waarin de Trollen leven.

Het eerste deel begint met een langzame inleiding die de verlatenheid van het besneeuwde landschap weergeeft. Er lijkt geen leven mogelijk in deze barre omgeving, maar langzaam en aarzelend komen Trollen te voorschijn, op zoek naar wat aanspraak en gezelschap. Zij hebben zich gedurende de zomer verborgen gehouden uit angst voor de dieren in hun omgeving, maar nu die in winterslaap zijn durven zij naar buiten te komen. Ze zijn in hun onderaards isolement het communiceren verleerd en hebben daar duidelijk moeite mee: zij begrijpen elkaar verkeerd, vallen elkaar in de rede en reageren te heftig op elkaar. Er is dan ook voortdurend ruzie, waaruit de gesprekspartners zich proberen te redden door buigend excuses te maken en zich terug te trekken in een ongemakkelijk zwijgen. Totdat natuurlijk het hele proces opnieuw begint.

Tenslotte, als de Trollen in hun zoveelste ruzie dreigen te belanden, grijpt een uit zijn winterslaap gewekt dier in en maant de Trollen tot stilte. Makkend trekken de Trollen zich terug in hun schuilplaatsen en de winterse stilte neemt de heerschappij weer over.

Het tweede deel beschrijft de toenemende wanhoop die zich van de Trollen meester maakt als de winter vordert, de temperatuur verder daalt en de zon achter de horizon verborgen blijft. Eén van hen houdt het niet meer uit, en verlaat zijn veilige schuilplaats om de zon te zoeken. In de vliegende sneeuwstorm raakt hij de weg kwijt, maar hij wordt nog net door zijn lotgenoten gered en voegt zich in doffe berusting bij de anderen. Net als de wanhoop op zijn hoogst is, verschijnt er een klein streepje licht aan de horizon. Alle Trollen rennen naar een heuveltop om de zon te begroeten, maar die trekt zich weldra weer terug en de groep blijft teleurgesteld en kleumend in het donker achter.

In het derde deel is tenslotte de langverbeide lente aangebroken. De natuur bevrijdt zich van de winterse greep, maar het is een proces dat zich in sprongen voltrekt en met veel geweld gepaard gaat: waterstromen breken met kracht door ijsbarrières heen, windstoten en onweer begeleiden het doorbreken van de lente, en de Trollen moeten zich herhaaldelijk hals over kop in veiligheid zien te brengen.

Maar tenslotte overwint de zonnekracht al het geweld: de lente breekt door en de harmonie in de natuur hervindt zich.

De componist